

EN HJÄRTLÖS HISTORIA

av Jörgen Stattin, januari 2016

Johan tittar på hjärtat som slår rytmiskt i den lilla glasburken på bordet. Han vet inte var han ska ställa det. Han hade ju gett bort det, men nu måste han göra plats för det någonstans här hemma. Åtminstone tills vidare. Kanske på öppna spisen? Eller i fönstret bredvid blommorna? Men det passar ju inte in någonstans, var aldrig meningen att det skulle stå framme för andras beskådan. Det var ju bara tänkt för hennes ögon. Sovrummet får det bli, bakom bröllopsfotot på hans föräldrar. Det blir en härlig symbolik också, som om jag gömmer det bakom mina föräldrar tänker han.

Operationen är planerad att ske om tre veckor. Då ska läkarna stoppa tillbaka det igen. Till dess får han leva med den konstgjorda pump som nu slår i hans kropp. Inte för att det gör något, hjärtat i glasburken är på inget sätt bättre än pumpen han nu har i sin kropp. Tvärtom, glasburksversionen är rent funktionellt faktiskt sämre. Men det fyller en symbolisk funktion som Johan tycker är viktig. Nu när det tillhör honom igen vill han gömma det där ingen kan hitta det, ju förr desto bättre och sedan kommer att aldrig att ge bort det igen.

Det var tre år sedan nu. Han hade vaknat upp från operationen och aldrig känt sig så lycklig. Det var första gången han såg sitt hjärta utifrån, såsom andra ser det, och han hade gillat det han såg. Han hade naturligtvis som alla andra gjort sin självavandring när han fyllde 25 och kände därför sitt hjärtas alla skrymslen och vrår även innan han såg dem rent fysiskt. Under självavandringen hade han upptäckt hur stort och formbart hans hjärta var. Han hade också sett dess skavanker, det temperamentsfulla, lättkränkta och sårbara. Men *Ledsagarna* hade gjort sitt jobb och lärt honom att älska sitt eget hjärta precis som det var skapat. På samma sätt som de lärt alla andra människor att älska just sina hjärtan. Det hände naturligtvis att de misslyckades ibland, men de allra flesta människor hade efter sin självavandring lärt sig att acceptera sig själva som unika skapelser och att just därför också älska sig själva.

Han hade inte berättat om operationen i förväg eftersom han velat överraska Julia. Själva ingreppet hade inte tagit mer än en kvart och två timmar efter han klev in på kliniken klev han ut igen med sitt alldeles egna hjärta pumpandes i en glasbehållare. Själva behållaren var unik i sitt slag, handtillverkad och specialbeställt från Indien. Kliniken hade egna varianter också, både de enkla, klassiska med vit träbotten, men även dyrare varianter i silver och guldornament, olika teman och former. En del hade till och med infällda diamanter. Men Johan hade velat ha något personligt som inte gick att köpa på en vanlig klinik. Han hade letat inspiration på nätet och bestämt sig för ett löv som höll upp själva glasburken. Lövet skulle slingra sig upp längs glaskanten och vara i silver med en guldförgylld ram runt kanterna. Under burken hade han beställt inskriptionen ”Jag till dig” i guldbokstäver.

Med behållaren omsorgsfullt inpackad i en väska hade han tagit en svävare hem från kliniken. Det var på dagen sex månader sedan de hade flyttat ihop och Julia hade dagen till ära lagat mat istället för att beställa från den inbyggda kocken i huset. Julia gillade de äldre traditionerna, det var en av alla de oräkneliga egenskaper han älskade hos henne. Hon hade ännu inte gett sitt hjärta till honom, men han tyckte inte det var konstigt eller gjorde något.

Någon måste ta första steget. Detta var Kärleken med stort K, den där man ger förutsättningslöst. Åtminstone hade han intalat sig det när han satt i den förarlösa svävaren som förde honom hemåt. Han gav sitt hjärta enbart för att han ville ge det till henne, utan några förväntningar på någonting tillbaka.

Julia hade lagat biff från en riktig ko den kvällen. Hon ville överraska Johan med den rätt han älskade mest av allt eftersom det var sex månader sedan de hade flyttat ihop. Det hade inte varit lätt att hitta riktig biff men hon hade sina kontakter. Sedan man för några hundra år sedan lärt sig att framställa kött på syntetisk väg hade man bara kvar ett fåtal djur för att förhindra utrotning. Det fanns fortfarande kött att få tag i på vanlig väg men det var extremt dyrt och ansågs i vissa kretsar som oetiskt. Julia visste inte riktigt var hon stod i frågan. Å ena sidan tyckte hon det var fel att äta djur eftersom en efterfrågan oundvikligen leder till ett utbud. Det hade så när förstört planeten en gång i tiden. Men samtidigt var hon svag för gamla traditioner och tyckte det var viktigt att komma ihåg sitt ursprung och hur människan en gång levte, vilket ju faktiskt hade innefattat att döda, och äta djur.

När Johan kom hem såg hon direkt att något hänt under dagen. Han hade aldrig kunnat dölja sina känslor för henne och hon älskade det. Det fanns ingen som gjorde henne så trygg. Hon behövde aldrig gissa vad han kände utan kunde läsa honom som en öppen bok.

– Hej Älskling. Hon gick fram och gav honom en kyss rakt på munnen

Johan ställde ner en väska hon aldrig sett förut

- Vad är det?
- Du ska få se!
- Åh vad nyfiken jag blir. Vill du ha ett glas vin?
- Tack gärna.

Julia tog fram kontrollen och bytte rummets interiör från kök till sällskapsrum. En brasa tändes i den öppna spisen som uppenbarat sig och när Johan kom in i rummet gav hon honom ett halvfyllt glas. De satte sig tillrätta framför brasan när Johan sa.

– Jag har en present till dig

Julia log mot honom men sa inget när han öppnade väskan han haft med sig.

– Det här är det käraste jag äger och jag vill att du ska ha det.

Det var tre år sedan. Julia hade ställt hans hjärta i sin alldeles egna hörna i huset. Den som bara vara hennes. Till en början hade hon vårdat det ömt och Johan hade nog aldrig tidigare i sitt liv mått så bra. Hon hade aldrig plockat upp det för att syna det. Varje dag hade hon någon gång funnit tid att smeka och tala ömt till det. Sagt att hon älskade det precis som det var. Ibland hade Johan bett att få visa några ärrbildningar, ihåligheter eller djup som inte var så lätta att se om man inte visste vad man letade efter, men Julia hade aldrig varit intresserad. Hon sa bara att hon redan kände till dem och inte behövde syna dem i detalj för att veta att hon älskade helheten.

Men efterhand hade hon slutat pratat till hjärtat. Johan hade samtidigt alltmer börjat tänka på att det var konstigt att han inte fått hennes hjärta. Den tanke han lovat sig själv att inte tänka. Han började fundera på om det fanns något i hennes hjärta hon inte ville att han

skulle se. Misstänksamheten började slå rot i honom och defekterna i hans hjärta blev då också alltmer framträdande. Han märkte också att i takt med att hjärtat i behållaren blev hårdare började Julia plocka upp det mer bryskt och kunde sitta och vrida och vända på det under en lampa. Hon sa aldrig något, men han kände att hon inte var nöjd med det hon såg.

En gång när han kom hem från jobbet såg henne sittandes med en väninna, med hans hjärta på bordet mellan dem. Han rörde sig tyst så de inte skulle höra honom, men han hörde dem. Julias röst som sade att det inte längre såg ut som när de träffades och väninnan som ställde frågor. Att dess defekter nu tagit överhanden från helheten. Johan som kände sitt hjärta mer än någon annan visste att ju mer de tittade på det och pratade om det på detta sätt, ju mer framträdande skulle dess defekter bli. Vad som var ännu värre, han visste inte hur man stoppade utvecklingen. Det fanns själavändringar för att lära sig det också, men dessa var framförallt till för dem som inte var nöjda med sitt hjärta efter den första själavandringen. Johan hade aldrig haft anledning att lära sig den tekniken och kände sig helt försvarslös inför det som hände. Det ända sättet att han kunde tänka sig var om han skulle få Julias hjärta, men baserat på vad han hörde förstod att det aldrig skulle hända.

Förra veckan hade de separerat och igår hade Julia gett tillbaka hans hjärta. Hon hade försökt ge det ömsint, sagt att det förtjänade en kärlek och omvårdnad hon inte längre kunde ge, men det fanns inget hon kunde göra eller säga för att lindra den sorg han kände. Han hade gett det finaste och mest privata han ägde till någon annan och det hade inte varit fint nog. Han kunde inte ens älska det själv längre. Inte nu när han såg det ur hennes ögon. Bristerna som han tidigare funnit charmiga var nu ett bevis på att han inte dög för andra. Defekterna hade också blivit fler och större och hjärtat såg ut som en grotesk röd klump med svarta förhårdnader lite här och var. Något fult som någon försökt försköna genom att placera det i en fin förgylld glasbehållare.

Han hade under dagen gjort flera ansatser att krossa behållaren och att ta den groteska klumpen och slänga i avfallsförstöraren. Men än så länge hade något hindrat honom varje gång han stod med hammaren i sin hand och tänkte slå. Han visste att om han förstörde behållaren skulle hjärtat vara skadat för alltid. Det gick att leva ett bra liv även utan hjärta, men de få människor Johan kände som valt den vägen var alla bara halva människor enligt Johans sätt att se det. De uppträdde hövligt, var alltid balanserade och glada och såg ut att leva ett underbart liv... men något inom Johan trodde inte på det. Han trodde att man gick miste om något om man inte hade ett hjärta. Detta trots att all expertis sa att det bara var en tidsfråga innan hjärtat helt spelat ut sin funktion för människan. Ingen ville väl umgås med någon som när som helst kunde bli sårad eller arg för något som ingen annan mer än i bästa fall två människor på jorden förstod? Två om man gett bort det, annars var det bara en, hjärtats egen människa, som kunde ha en chans att förstå dess irrvägar.

Han hoppades de tre veckorna skulle gå fort. Hans nuvarande tillstånd gjorde hjärtat alltför utsatt. Ju förr han kunde få det instoppat i kroppen igen ju bättre. Då skulle det i alla fall vara säkert.

Julia gick med tunga långsamma steg från huset hon bott i de senaste åren. Hon led med Johan men visste att hans hjärta skulle läka igen. Han var en fin människa och hon hade varit så nära att ge honom sitt hjärta men avstått i sista sekund. Det var hon glad för nu. Det hade aldrig varit meningen att det skulle vara Johan och Julia för resten av livet. Han hade gett henne mycket och hon hade lärt sig mycket om relationer via deras relation. Men de var inte rätt för varandra hade hon kommit fram till. När hon nu skådade in i sitt eget hjärta var det inte längre lika vackert och starkt som innan hon träffat Johan, men det hade fått nya utväxter och på ett sätt blivit mer komplett än tidigare, även om det också hade bruna fläckar som inte funnits där tidigare. Men ärren som skapats skulle komma att läka, det visste hon. Hon var inte alls säker på att så skulle ha varit fallet om hon gett sitt hjärta till Johan. Att själva handlingen i sig skulle kunnat ändra händelseförloppet tänkte hon aldrig på.

- Dr Falk.
- Hej, det är Johan Andersson.
- Ja, hej...
- Ja, ursäkta att jag ringer ditt direktnummer men du sa att om det var något som gällde själva operationen så skulle jag ringa dig direkt.
- Ja nu minns jag! Du ska sätta in ditt hjärta igen. Men det är väl inte förrän om 14 dagar?
- Nä det är just det... Det kommer inte att vara nödvändigt längre.
- Nämen det lät ju bra. Har du gett bort det igen?
- Nej, verkligen inte. Gammaldags kärlek är föråldrat. Jag bestämde mig för att slänga det.
- Det trodde jag aldrig! Men det gör du helt rätt i. Jag har inte ångrat mig en sekund sedan jag beslöt mig för att göra mig av med mitt hjärta. Av ren nyfikenhet, får jag fråga vad du gjorde med det? Gav du det till *Ledsagarna* för forskning?
- Nej, jag slängde det i avfallsförstöraren.
- Haha, även det var det enda rationella. Vad nytta gör det hos *Ledsagarna* egentligen. Deras yrkesgrupp är ju ändå utdöende, hur de än försöker slå knut på sig själva och förhindra den oundvikliga utvecklingen. Då får jag önska en fortsatt trevlig dag. Nej, ett trevligt liv förresten!
- Tack, därom råder inte längre något tvivel.